

Spis treści

ROZPRAWY

Robert Bubczyk, <i>Gry w szachy i kości w średniowiecznej Polsce jako element europejskiej kultury rycerskiej</i>	3
Dariusz Piwowarczyk, <i>Herold Mikołaj Chrzęstowski</i>	15
Stanisław Mossakowski, <i>Mossakowscy. U początków rodziny i nazwiska</i>	25
Mieczysława Chmielewska, <i>Znaczenie, treści i symbolika przywilejów herbowych w świetle dokumentów z Archiwum Państwowego we Wrocławiu</i>	41
Krzysztof Dorcz, <i>Pieczenie miejskie i gminne oraz wykonawcy pieczęci w Księstwie Warszawskim i Królestwie Polskim (do 1830 r.)</i>	63
Marek Adamczewski, <i>Centaur znad Neru i Poraj znad Warty, czyli w sprawie współczesnych herbów gminnych Lutomińska i Burzenina</i>	73

MATERIAŁY

Piotr Chojnacki, <i>Dwie pieczęcie Ścibora z Gościeńcyc</i>	91
Jerzy Sperka, <i>Nieznana płyta grobowa w kościele parafialnym w Moskorzewie. Przyczynek do dziejów Moskorzewskich i Ważyńskich herbu Pilawa</i>	101
Robert Kostecki, <i>Kartusz herbowy Szymona Rudnickiego (1552–1621), biskupa warmińskiego, z katedry we Fromborku</i>	109
Andrzej Emeryk Mańkowski, <i>Seweryna Uruskiego „Spis pełny szlachty dziedzicznej”. Zagadnienie kompletności Herbarza w świetle materiałów petersburskiej Heroldii i gubernialnych zgromadzeń szlacheckich</i>	113

MISCELLANEA

Tomasz Sławiński, <i>Zmiana herbu miasta Władysławowa w połowie XVIII wieku</i>	129
Janusz Taborek, <i>Herb gminy Władysławów</i>	131
Małgorzata Kaganiec, <i>Projekty herbu Zabrze z 1924 roku</i>	135

DYSKUSJE

Agnieszka Rusakiewicz, <i>W sprawie pochodzenia i znaczenia najstarszych symboli heraldycznych w Polsce</i>	141
Wojciech Mischke, <i>O genealogii i sztuce margrabiów morawskich z dynastii Luksemburgów (w związku z pracą Moravští Lucemburkové, Brno 2000, „Sborník prací Muzea města Brna. Forum Brunense” [nr 8], ss. 302, il.)</i>	151

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Krzysztof R. Prokop, <i>Nowe prace z zakresu heraldyki Kościoła katolickiego</i>	165
(Michael Francis McCarthy, <i>An Armorial of the Hierarchy of the Catholic Church in Australia</i> , Thylacine Press, Sydney 1998, ss. 194; Michael Francis McCarthy, <i>Armoria sedium. A Roll of See Arms used by the Catholic, Anglican and Lutheran Churches</i> , Thylacine Press, Sydney 2001, ss. X + 280 + wklejka; Michael Francis McCarthy (with the collaboration of Alan Fenely), <i>Heraldica Collegii Cardinalium. A Roll of Arms of the College of Cardinals 1800–2000</i> , Thylacine Press, Sydney 2000, ss. XIV + 588 (errata); Michael Francis McCarthy, <i>Heraldica Collegii Cardinalium. A Roll of Arms of the College of Cardinals 1198–1799</i> , Thylacine Press, Sydney 2002, ss. XIV + 588 + wklejka; Michael Francis McCarthy, <i>Heraldica Collegii Cardinalium. A Roll of Arms of the College of Cardinals. Supplement I: 2002</i> , Thylacine Press, Sydney 2002, ss. 28)	171

* * *

Jiří Jurok, <i>Česká šlechta a feudalita ve středověku a raném novověku. Majetková a sociální struktura, politická moc a kulturní reprezentace šlechty a feudality v českém státě ve 13. – první polovině 17. století</i> , Nový Jičín 2000 (Joanna Karczewska)	178
<i>Trudy Istoriko-Archiwnogo Instituta</i> , t. 34. <i>Sbornik statiej geraldiczeskogo seminara Istoriko-Archiwnogo Instituta-Rossijskogo Gosudarstwiennogo Gumanitarnogo Uniwersiteta</i> , red. W. A. Murawjew, Moskwa 2000, ss. 205 (Janusz Łosowski)	179
Piotr Mysłakowski, <i>Rodzina ojca Chopina. Migracja i awans</i> , konsultacja merytoryczna	
Andrzej Sikorski, Studio Wydawnicze FAMILIA, Warszawa 2002 (Rafał T. Prinke)	183
Andrzej Tadeusz Tyszka, <i>Nekrologi „Kurierza Warszawskiego”</i> , t. I: 1821–1845, Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy, Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego, Warszawa 2001, ss. XII + 570 (Andrzej Sikorski)	186
Władimir Germanowicz Burkow, <i>Faleristika. Uczebnoje posobje</i> , Izdatelskij Centr Rossijskogo Gosudarstwiennogo Gumanitarnogo Uniwersiteta, Moskwa 2000, ss. 164 (Janusz Łosowski)	188

IM MEMORIAM

Bruno Bernard Heim (1911–2003) (<i>Krzysztof Rafał Prokop</i>)	193
--	-----